

یادداشتها

فصل یکم

۱. همگان اتفاق نظر دارند که حقوق [فردی] هر چه باشد... از لحاظ اصولی و معیاری سودمند است. «ال. دبلیو. سامنر، مبانی اخلاقی حقوق *The Moral Foundation of Rights* (Oxford: Oxford University Press, 1989), P.32.
۲. گذشته از موقعیت ممتازی که در تفکر جاری برای این سند درباره تأثیر انقلاب قایل شده‌اند، این عنوان توجه را به تمایزی محتمل میان انسانها و شهروندان جلب می‌کند.
۳. بازسازی موضع کلاسیک از سوی لئو استروس — در جستجوی حقیقت و دانش — در کتاب حقوق طبیعی و تاریخ (شیکاگو: انتشارات دانشگاه شیکاگو، ۱۹۳۵) نمونه خوبی از این نوع است که به آن خواهیم پرداخت.
- Natural Right and History* (Chicago: Chicago University Press, 1953)
۴. به عنوان طرح و شرحی مختصر درباره این گونه پیچیدگیها و بغرنجیها نگاه کنید به:
J. J. Thomson, *Rights, Restitution and Risk* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1986).
۵. پیامی ضمنی، هر چند به صراحت بیان نشده، در کتاب حقوق [فردی] اثر وایت:
A. R. White, *Rights* (Oxford: Oxford University Press, 1984)
- که به شناسایی روابط قطعی میان حقوق و مفاهیم کمکی یا اثباتی می‌پردازد.
6. Cf. A. Gewirth, 'The Epistemology of Human Rights', *Social Philosophy and Policy*, Vol. I(1984), p. 10.

7. W. N. Hohfeld, *Fundamental Legal Conceptions* (New Haven: Yale University Press, 1919).

۸. نگاه کنید به حقوق بشر اثر ولمن:

C. Wellman, 'A New Conception of Human Rights' in E. Kamenka and A. E.- S. Tay, eds, *Human Rights* (London: Edward Arnold, 1978),

که او ضمناً می‌کوشد تحلیل هوهفلدی را به حقوق «ناقانونی» بسط دهد.

9. C. Fried, 'Rights and the Common Law' in R. G. Frey, ed., *Utility and Rights* (Oxford: Basil Blackwell, 1985), P.231.

10. T. Campbell, *The Left and Rights* (London: Routledge and Kegan Paul, 1983), p. 31.

11. J. Kleinig, 'Human Rights, Legal Rights and Social Change' in Kamenka and Tay, *Human Rights*, p. 46.

۱۲. کمپبل معتقد است که فقط درباره حقوق مثبت می‌توان به طور توصیفی بحث کرد (5-23). اما به همین گونه امکان پذیر، و به همان اندازه مهم است که بدون وارد شدن به بحثی در مقوله علم اخلاق به توصیفی از درجه ثانویه درباره حقوق اخلاقی بپردازیم.

۱۳. نگاه کنید به:

W. Gallie, 'Essentially Contested Concepts', *Proceedings of the Aristotelian Society*, Vol. 56 (1955-6), pp. 167-98.

14. A. Gewirth, 'A Reply to Danto', *Social Philosophy and Policy*, Vol. 1 (1984), p. 31; S. Benn, 'Human Rights — for Whom and for Whom and for What?' in Kamenka and Tay, *Human Rights* (London: Edward Arnold, 1978), p.66.

15. C. R. Beitz, 'Difficulties With Flathman's Moderation Thesis', *Social Philosophy and Policy*, Vol. 1 (1984), p. 172.

16. H. J. McCloskey, 'Rights — Some Conceptual Issues', *Australian Journal of Philosophy*, Vol. 54 (1976), p. 99.

17. N. MacCormick, *Legal Right and Social Democracy* (Oxford: Oxford University Press, 1982), p. 143.

18. J. Feinberg, *Rights, Justice and the Bounds of Liberty* (Princeton: Princeton University Press, 1980), p. 239; A. R. White, *Rights* (Oxford: Oxford University Press, 1984), p.17.

۱۹. نگاه کنید به:

J. W. Nickel, *Making Sense of Human Rights* (Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1987), p.13.

۲۰. در مورد نسبی‌گرایی فرهنگی نگاه کنید به فصل سوم. «دانش یا شناخت بی‌طرفانه و منصفانه» دلالت دارد بر انطباق با دانش یا شناخت علمی و فاضلانۀ جاری یا کنونی (wissenschaftlich)، که مدعی بی‌طرفی و انصاف است اما از [دستیابی به] استاندارد یا معیاری مطلق قاصر است. پزشکی و روانشناسی مثالهای بارز هستند، اما برخی از شاخه‌های فلسفه نیز چنین‌اند.

۲۱. شکست و ناتوانی عملی در اجرای یک حق الزاماً بر بطلان و بی‌اعتباری آن دلالت ندارد، به عبارت دیگر حقوق [فردی] را صرفاً با نقض کرد نشان می‌توان حذف کرد یا نادیده گرفت.

۲۲. همچنین نگاه کنید به وایت: White. *Rights*, pp. 172-3 مقصود من از «متعارفی» این نیست که با رسم و سنت تجویز شده یا ضمانت اجرا پیدا کرده باشد، بلکه طرح‌ریزی و تدبیر کردن به طور مصنوعی است.

۲۳. نگاه کنید به:

A. I. Melden, *Rights and Right Conduct* (Oxford: Basil Blackwell, 1959); M. P.

Golding, 'The Concept of Rights: A Historical Sketch' in E. L. and B. Bandman, eds, *Bioethics and Human Rights* (Boston: Little, Brown, 1978), pp. 44-50; J. Donnelly, *The Concept of Human Rights* (London: Croom Helm, 1985), pp. 1-10. Alternatively, J. Rawls's conception of the right preceding the good (in *A Theory of Justice* (Oxford: Oxford University Press, 1972) stresses its procedural characteristics.

۲۴. نگاه کنید به:

J. Finnis, *Natural Law and Natural Rights* (Oxford: Oxford University Press, 1980), pp. 92-5.

۲۵. درباره این نکته اخیر نگاه کنید به:

M. P. Golding, 'Towards a Theory of Human Rights', *Monist*, Vol. 52 (1968), pp. 544-5.

26. Campbell, *The Left and Rights*, p. 113.

۲۷. نگاه کنید به:

M. P. Golding, 'From Prudence to Rights: A Critique' in J. R. Pennock and J. W. Chapman, eds, *Nomos XXIII: Human Rights* (New York: New York University Press, 1981), pp. 166-9.

فصل دوم

۱. نگاه کنید به:

C. B. Macpherson, 'Natural Rights in Hobbes and Locke' in D. D. Raphael, ed., *Political Theory and the Rights of Man* (London: Macmillan, 1961), p. 4.

2. Cf. I. Shapiro, *The Evolution of Rights in Liberal Theory* (Cambridge: Cambridge University Press, 1986), p.41.

3. T. Hobbes, *Leviathan* (Harmondsworth: Penguin, 1968), P. 189.
4. Ibid., p. 191.
5. Ibid.
6. Ibid., pp. 192, 227.
7. J. Finnis, *Natural Law and Natural Rights* (Oxford: Oxford University Press, 1980), p.208.
8. Hobbes, *Leviathan*, p.191.
۹. برای تحلیلی سودمند دربارهٔ فرضیات ایدئولوژیک یا مسلکی که در دیدگاههای هابز مستتر است نگاه کنید به: Shapiro, *The Evolution of Rights*
10. J. J. Thomson, *Rights, Restitution, and Risk* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1986), p.40,
که یک تجاوز و تخطی را به عنوان نقض غیر عادلانه یا بدون توجیه تعریف می‌کند.
11. Cf. Shapiro, *The Evolution of Rights*, pp. 118-20.
۱۲. نگاه کنید به: R. Polin, 'The Rights of Man in Hobbes and Locke' in Raphael, ed., *Political Theory*, p. 21.
13. J. Locke, *Two Treatises of Government*, ed. P. Laslett (New York: Mentor Books, New American Library, 1963), 'Second Treatise', para. 6.
14. Ibid., para. 57.
15. Ibid., paras 25, 61, 149.
16. Cf. C. B. Macpherson, *The Political Theory of Possessive Individualism* (Oxford: Oxford University Press, 1962); Shapiro, *The Evolution of Rights*, pp. 137-48.
17. Ibid., pp. 127-8 versus G. Parry, *John Locke* (London: Allen and Unwin, 1978), p. 42.

18. Locke, 'Second Treatise', para. 95.
19. E. Burke, *Reflections on the Revolution in France*, ed. C. C. O'Brien (Harmondsworth: Penguin, 1969), p. 119.
20. Ibid., pp. 149-51, 153, 194-5.
21. T. Paine, *Rights of Man* (Harmondsworth: Penguin, 1969), pp. 88, 90, 166.
۲۲. نگاه کنید به:
- M. Philp, *Paine* (Oxford: Oxford University Press, 1989).
23. B. Parekh, ed., *Bentham's Political Thought* (London: Croom Helm, 1973), p. 269.
24. R. Harrison, *Bentham* (London: Routledge and Kegan Paul, 1983), pp. 82-3.
۲۵. نگاه کنید به:
- J. Waldron, *Nonsense upon Stilts: Bentham, Burke and Marx on The Rights of Man* (London: Methuen, 1987), p.69.
۲۶. درباره برخی شرایط و صفات نسبت به این قاعده نگاه کنید به:
- D. Lyons, 'Rights, Claimants, and Beneficiaries', *American Philosophical Quarterly*, Vol. 6(1969), pp. 173-85
27. Parekh, *Bentham's Political Thought* (London: Croom Helm, 1973), pp. 175-94.
۲۸. نگاه کنید به همان مرجع
- pp. 188-9 and H. L. A. Hart, *Essays on Bentham* (Oxford: Oxford University Press, 1982), Chapter 7.
- برای بحث بیشتر نگاه کنید به فصل چهارم در همین بخش.
۲۹. نگاه کنید به:
- H. L. A. Hart, *Essays on Bentham* (Oxford: Oxford University Press, 1982), p. 83.

۳۰. نقل شده از کتاب والدرون. Waldron, *Nonsense upon Stilts*, pp. 72, 75.

۳۱. نگاه کنید به فصل پنجم درباره ریچی

32. T. H. Green, *Lectures on the Principles of Political Obligation* (London: Longmans, 1941: first published 1886), P. 67. See also M. Richter, *The Politics of Conscience: T. H. Green and his Age* (London: Weidenfeld and Nicolson, 1964), especially Chapter 8.

33. Green, *Lectures*, pp. 34, 44-5, 47, 113

34. Ibid., pp.37-41, 143, 144, 155-6, 159.

35. Ibid., p. 110.

36. K. Marx, 'On the Jewish Question' in Karl Marx, *Selected Writings* (ed. D. McLellan) (Oxford: Oxford University Press, 1977), pp. 52-3.

37. K. Marx, *Capital*, Vol. 1 (*excerpt in Selected Writings*, p. 455).

38. K. Marx, 'Critique of the Gotha Programme', *Selected Writings*, pp. 568-9. See also S. Lukes, *Marxism and Morality* (Oxford: Oxford University Press, 1985), pp. 27-70.

39. K. Marx, 'On the Jewish Question', pp. 51, 44, 54. See also Waldron, *Nonsense upon Stilts*, p. 132.

فصل سوم

۱. نگاه کنید به فصل یکم

۲. نگاه کنید به اعلامیه استقلال آمریکا

3. Finnis, *Natural Law and Natural Rights*, pp. 205-10.

4. R. Dworkin, *Taking Rights Seriously* (London: Duckworth, 1977), p. 171

5. J. Raz, *The Morality of Freedom* (Oxford: Oxford University Press, 1986), pp. 193-216.

6. L. W. Sumner, *The Moral Foundation of Rights* (Oxford: Oxford University Press, 1989), pp. 104-5, 151.
7. J. Griffin, *Well-Being* (Oxford: Oxford University Press, 1986), p. 238. Emphasis in the original.
8. Dworkin, *Taking Rights Seriously*, p. xi.
9. H. J. McCloskey, 'Respect for Human Moral Rights versus Maximizing Good', in Frey, *Utility and Rights*, pp. 127-8.
10. Finnis, *Natural Law and Natural Rights*, pp. 64-9.
۱۱. در مورد نیاز به ارتباط دادن بحثهای حقوق اخلاقی به دلیل عملی نگاه کنید به:
D. Lyons, 'Human Rights and the General Welfare', *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 6 (1977), p. 129.
12. MacCormick, *Legal Right and Social Democracy*, p.129.
۱۳. نگاه کنید به بخش زیر درباره «تساوی».
14. Nickel, *Making Sense of Human Rights*, p. 82. See also K. Baier, 'When does the Right to Life Begin?' in Pennock and Chapman, eds, *Human Rights*, p. 214.
15. Gewirth, 'A Reply to Danto', p. 34.
۱۶. نگاه کنید به:
Golding, 'Towards a Theory of Human Rights', pp. 532-3.
17. C. Taylor, 'Human Rights: The Legal Culture' in *Philosophical Foundations of Human Rights* (Paris: UNESCO, 1986), p. 50.
18. L. Lomasky, 'Personal Projects as the Foundation for Basic Rights', *Social Philosophy and Policy*, Vol. 1 (1984), p. 36.

برای بحث بیشتر درباره تبادلها نگاه کنید به فصل ششم.

19. H. L. A. Hart, 'Are There Any Natural Rights?', *Philosophical Review*, Vol. 64 (1955), pp. 183-7; W. N. Nelson, 'Special Rights, General Rights, and Social Justice', *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 3 (1974), pp. 411-13.

در مورد بحثی دربارهٔ مسؤولیت‌های خود انگاشته یا خود پذیرفته که منجر به پدید آمدن حقوق می‌شود نگاه کنید به:

R. E. Goodin, *Protecting the Vulnerable* (Chicago: University of Chicago Press, 1985), Chapter 3.

20. R. Tuck, 'The International Bill of Rights', *Philosophical Foundations of Human Rights* (Paris: UNESCO, 1986), p.74.

۲۱. نگاه کنید به:

T. Campbell, 'The Rights of the Mentally Ill' in Campbell et al., eds, *Human Rights: From Rhetoric to Reality* (Oxford: Blackwell, 1986), pp. 144-5. See also Chapters 4 and 5 below.

۲۲. برای بحثی مطلوب دربارهٔ این شرایط نگاه کنید به:

Feinberg, *Rights, Justice and the Bounds of Liberty*, pp. 238-42.

۲۳. نظریهٔ کار لاک دربارهٔ مالکیت چنین برداشتی را در خود دارد. نگاه کنید به:

L. C. Becker, *Property Rights* (London: Routledge and Kegan Paul, 1977), pp. 48-56.

۲۴. نگاه کنید به:

M. Freedon, 'Rights, Needs and Community: The Emergence of British Welfare Thought' in R. E. Goodin and A. Ware, eds, *Needs and Welfare* (London: Sage Publications, 1990).

25. M. Cranston, 'Human Rights, Real and Supposed' in Raphael, *Political Theory and the Rights of Man*, p. 50.

۲۶. دربارهٔ این مطلب در فصل بعد بیشتر بحث شده است. در مورد تکمیل این مقولات و مسائل نگاه کنید به:

Thomson, *Rights, Restitution, and Risk*, Chapter 1.

27. Contrast Golding, 'Towards a Theory of Human Rights', p. 548 with G. Vlastos, 'Justice and Equality' in J. Waldron, ed., *Theories of Rights* (Oxford: Oxford University Press, 1984), p. 47.

28. McCloskey, 'Respect for Human Moral Rights', p. 132.

۲۹. دربارهٔ این نکته نگاه کنید به:

J. Feinberg, *Social Philosophy* (Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1973), p. 97.

۳۰. نگاه کنید به:

A. J. M. Milne, *Human Rights and Human Diversity* (London: Macmillan, 1986).

۳۱. نگاه کنید به:

Vlastos, 'Justice and Equality', p. 55.

۳۲. نگاه کنید به:

R. M. Hare, 'Rights, Utility, and Universalization: Reply to J. L. Mackie', in Frey, *Utility and Rights*, pp. 111, 113, 118.

33. Griffin, *Well-Being*, p. 231.

۳۴. نگاه کنید به:

A. Gewirth, *Human Rights* (Chicago: University of Chicago Press, 1982), pp. 1-5.

35. E. g. Milne, *Human Rights and Human Diversity*.

۳۶. نگاه کنید به:

M. Lazreq, 'Human Rights, State and Ideology: An Historical Perspective' in A. Pollis and P. Schwab, eds, *Human Rights: Cultural and Ideological Perspectives* (New York: Praeger, 1979), pp. 32-4.

37. A. Pollis and P. Schwab, 'Human Rights: A Western Construct with Limited Applicability', in *ibid.*, P. 14
و همچنین نگاه کنید به فصل هفتم در زیر.

38. P. Ricoeur, introduction to *Philosophical Foundations of Human Rights*, pp. 16, 26.

فصل چهارم

۱. برای رعایت اختصار، حقوق انتخاب را با شمول حقوق اختیار یا خودمختاری به کار خواهیم برد. اما در مورد تفاوتها و تنشهای محتمل میان این دو نگاه کنید به [مباحث] زیر. [۲]
۲. نگاه کنید به:

R. Flathman, *The Practice of Rights* (Cambridge: Cambridge University Press, 1976), pp. 72-3, 100.

3. Hart, 'Are There Any Natural Rights?', pp.175-91.

4. Gewirth, *Human Rights*, pp.1-38.

5. Rawls, *A Theory of Justice*, pp. 61, 195-201, 313. For an interpretation of Rawls's position see R. Martin, *Rawls and Rights* (Lawrence, Kansas: University Press of Kansas, 1985) and Shapiro, *The Evolution of Rights in Liberal Theory*, pp.204-70.

۶. من این بحث را در کتاب دیگری مطرح کرده‌ام. نگاه کنید به:

M. Freedman, 'Human Rights and Welfare: A Communitarian View' *Ethics*, Vol. 100 (1990).

۷. نگاه کنید به: Golding, 'Towards a Theory of Human Rights', p. 541. به طوری که کمپبل (Campbell, *The Left and Rights*, p. 89) گفته است، «نظریه قدرت هنوز در سایه نظریه قرار داد است».

8. Hart, *Essays on Bentham*, pp. 162-93.

۹. آر. تاک در کتاب نظریه‌های حقوق طبیعی: ریشه‌ها و تحولات آن:

R. Tuck, *Natural Rights Theories: Their Origins and Development* (Cambridge: Cambridge University Press, 1979), pp. 25,

نشان می‌دهد که جان گِرشن متفکر قرون وسطایی قبلاً یک حق را به عنوان قدرتی اختیاری (یا توانمندی) تعریف کرده بود، اما توانمندی و قدرتی که از وانهادن انسان به طبیعت خودش سرچشمه می‌گیرد.

10. Campbell, *The Left and Rights*, p. 87.

11. Hart, *Essays on Bentham*, p. 185.

12. Campbell, *The Left and Rights*, p. 290.

13. Golding, 'The Concept of Rights', pp. 44-5.

14. T. M. Scanlon, 'Rights, Goals and Fairness' in Waldron, *Theories of Rights*, p. 147.

15. Tuck, *Natural Rights Theories*, pp. 130-1, 143.

16. Hart, *Essays on Bentham*, pp. 189-91.

۱۷. نگاه کنید به فصل دوم در بالا و Finnis, *Natural Law*, pp. 204-5.

۱۸. همچنین نگاه کنید به: Lyons, 'Rights, Claimants, and Beneficiaries', p. 175.

19. Ibid., p. 176, and S. Stoljar, *An Analysis of Rights* (London: Macmillan, 1984), pp. 25-35.

20. Feinberg, *Rights, Justice and the Bounds of Liberty*, pp. 241-2, 216, 249.

۲۱. نگاه کنید به: MacCormick, *Legal Right and Social Democracy*, p. 60.

۲۲. همچنین نگاه کنید به: Stoljar, *An Analysis of Rights*, p. 31. هر منفعتی هم حمایت از

سوی یک حق را توجیه نمی‌کند. نگاه کنید به:

R. B. Brandt, 'The Concept of a Moral Right and its Function', *Journal of Philosophy*, Vol. 80 (1983), p. 44.

23. Feinberg, *Rights, Justice and the Bounds of Liberty*, p. 177.

24. C. Wellman, *Welfare Rights* (Totowa, NJ: Rowman and Allanheld, 1982), pp. 24-6.

25. Ibid., p. 197.

۲۶. نگاه کنید به:

Becker, *Property Rights*.

۲۷. آر. نازیک در کتاب *آناشسی، دولت، و آرمانشهر*.

R. Nozick's *Anarchy, State, and Utopia* (Oxford: Blackwell, 1974),

قرائت یا روایتی افراطی از حق افراد نسبت به تملک قابلیت‌هایشان و دارایی‌های موجودشان یا دارایی‌هایی را که در شرایط تراضی بازار کسب می‌شود، مطرح می‌کند.

Shapiro, *The Evolution of Rights*, pp.155-203. همچنین نگاه کنید به:

28. Golding, 'Towards a Theory of Human Rights', p. 542.

۲۹. نگاه کنید به:

R. Plant, 'Needs, Agency, and Welfare Rights' in J. D. Moon, *Responsibility, Rights and Welfare* (Boulder, CO: Westview, 1988), pp.60-1.

۳۰. همچنین نگاه کنید به:

M. P. Golding, 'The Primacy of Welfare Rights', *Social Philosophy and Policy*, Vol. 1, (1984), pp. 135-6.

۳۱. تاک در کتاب *نظریه‌های حقوق طبیعی*

(*Natural Rights Theories*, pp. 50, 53, and Chapter 3)

با نامیدن حقوق رفاهی به عنوان عینی یا واقعی و حقوق آزادی و انتخاب به عنوان ذهنی یا باطنی، مثال و نمونه‌ای قدیمی از تفاوت گذاری و فرق آنها را در آثار گروسوس می‌یابد.

۳۲. همچنان که سامنر (در کتاب *The Moral Foundation of Rights*, p. 97) عقیده دارد.

۳۳. به عنوان انتقادی است به پدر سالاری دولت رفاه، نگاه کنید به:

H. J. McCloskey, 'The Moralism and Paternalism Inherent in Enforcing Respect for Human Rights' in C. Sampford and D. J. Galligan, eds, *Law, Rights and the Welfare State* (London: Croom Helm, 1986).

34. L. E. Lomasky, *Persons, Rights, and the Moral Community* (New York: Oxford University Press, 1987), pp. 94-100.

35. MacCormick, *Legal Right*, p. 165.

36. Plant, 'Needs, Agency, and Welfare Rights', p. 68.

37. C. Fried, *Right and Wrong* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978), p. 154.

38. Ibid., p. 112.

39. Ibid., pp. 120-7.

40. As does Lomasky in *Persons, Rights and the Moral Community*, pp. 39, 52.

۴۱. لوماسکی در کتاب برنامه‌های شخصی به عنوان شالوده حقوق اصلی

Lomasky, 'Personal Projects as the Foundation for Basic Rights', p. 41.

فرید برخلاف لوماسکی حاضر است که وقتی توانایی افراد برای پیگیری برنامه ایشان مطرح باشد، پایمالی یک حق آزادی را مورد توجه قرار دهد. (ص. ۵۴)

۴۲. اما سامنر چنین نیست، *The Moral Foundation of Rights*, p. 206.

Hart 'Are There Any Natural Rights?' ۴۳. نگاه کنید به

MacCormick, *Legal Right*, p. 159. ۴۴. در مورد کودکان؛ نگاه کنید به:

۴۵. همچنین نگاه کنید به:

S. M. Okin, 'Liberty and Welfare: Some Issues in Human Rights Theory' in Pennock and Chapman, *Human Rights*, pp. 230-56.

46. Feinberg, *Rights, Justice and the Bounds of Liberty*, p. 208.

۴۷. هر چند ولادت به طوری که جای بحث دارد مقدمه‌ای است برای عضویت در جامعه و حقوقی که از آن موقعیت ناشی می‌شود؛ نگاه کنید به فصل پنجم.

۴۸. نگاه کنید مثلاً به هارت Hart, 'Are There Any Natural Rights?', p. 181.

فصل پنجم

۱. نگاه کنید به

I. Berlin, 'The Originality of Machiavelli' in I. Berlin, *Against the Current* (London: The Hogarth Press, 1979), pp. 25-79.

۲. کتاب J. S. Mill, *On Liberty* (London: J. W. Parker and Son, 1859) را می‌توان در این راستا دانست.

3. D. G. Ritchie, *Natural Rights* (London: Allen and Unwin, 1952), 1st edn 1894, p.98.

4. Feinberg, *Rights, Justice, and the Bounds of Liberty*, pp. 165, 170.

5. Griffin, *Well-Being*, p. 226.

6. Fried, *Right and Wrong*, p. 124.

۷. برای پیچیده‌تر کردن موضوعات درک و احساس مهمی وجود دارد که به موجب آن یک خواسته ممکن است خود را به شکل نیازی روانشناختی تبدیل کند، هر چند که حالت بیماری شناختی داشته باشد. اینکه آیا بهتر است آن خواسته ارضا شود یا حذف شود، هم نزد اخلاق گرایان و هم نزد روانشناسان مسئله‌ای است. همچنین نگاه کنید به فصل چهارم.

۸. مثلاً نگاه کنید به: Sumner, *The Moral Foundation of Rights*, p. 125-6.

۹. درجه‌بندی حقوق بنیادین و حقوق فرعی و مشتق شده مطلب دیگری است، و در زیر به آن خواهیم پرداخت.

10. L. Gostin, 'Towards Resolving the Conflict', in L. Gostin, ed., *Civil Liberties in Conflict* (London: Routledge, 1988), p. 8.

11. Ibid.

12. J. Dunn, 'Rights and Political Conflict', in Gostin, *Civil Liberties*, p. 30 See also Raz, *The Morality of Freedom*, pp. 202 ff.

۱۳. نگاه کنید به مقاله من:

'Human Rights and Welfare: A Communitarian View'.

14. L. T. Hobhouse, *Liberalism* (London: Williams and Norgate, 1911), p. 124.

۱۵. نگاه کنید به فصل چهارم.

16. Feinberg, *Rights, Justice and the Bounds of Liberty*, pp. 233, 247.

17. D. D. Raphael, 'Human Rights, Old and New', in Raphael, ed., *Political Theory and the Rights of Man*, p. 56.

۱۸. این مطلب حتی مورد تأیید فرید قرار گرفته است. نگاه کنید به:

Right and Wrong, p. 112.

19. D. Harris, *Justifying State Welfare* (Oxford: Blackwell, 1987), p. 163.

20. Milne, *Human Rights and Human Diversity*, p. 39.

۲۱. برای بحثی سودمند نگاه کنید به همان منبع صفحات ۳۹-۴۱.

22. M. Sandel, *Liberalism and the Limits of Justice* (Cambridge: Cambridge University Press, 1982), pp. 147-65, 174, 182.

23. J. Humphrey, 'The International Bill of Rights', *Philosophical Foundations of Human Rights* (Paris: UNESCO), p. 62.

24. Tuck, *Natural Rights Theories*, p. 150.

25. Ibid., pp. 56, 68.

26. Ritchie, *Natural Rights*, p. 87.

برای بحث بیشتری درباره این مقولات نگاه کنید به:

Freeden, 'Rights, Needs and Community'.

27. Ritchie, *Natural Rights*, p. 98.

28. D. G. Ritchie, *Darwin and Hegel* (London: Swan Sonnenschein and Co., 1893), pp.62-3; *Natural Rights*, pp. 101, 103. See also M. Freeden, *The New Liberalism: An Ideology of Social Reform* (Oxford: Oxford University Press, 1978), pp. 97-9.

29. J. A. Hobson, *The Social Problem* (London: J. Nisbet and Co., 1901), p. 150.

30. L. T. Hobhouse, 'The Historical Evolution of Property, in Fact and in Idea' in C. Gore, ed., *Property. Its Duties and Rights* (London: Macmillan and Co., 1913), p. 31. See also L. T. Hobhouse, *The Elements of Social Justice* (London: Allen and Unwin, 1922), pp. 95-9 and M. Freeden, *Liberalism Divided: A Study in British Political Thought 1914-1939* (Oxford: Oxford University Press, 1986), Chapter 7.

31. Hobson, *The Social Problem*, pp. 148-9.

۳۲. درباره مطلب اخیر نگاه کنید به:

J. Crawford, ed., *The Rights of Peoples* (Oxford: Oxford University Press, 1988).

اما زیگهارت با استفاده از عبارت «حقوق بشر» به حقوقی اشاره می‌کند که مردمان به عنوان وجودها یا هویت‌هایی از آن برخوردارند:

The Lawful Rights of Mankind (Oxford: Oxford University Press, 1986) pp. 161-8.

33. Raz, *The Morality of Freedom*, pp. 207-9

34. C. Taylor, 'Human Rights: The Legal Culture' in *Philosophical Foundations of Human Rights*, pp. 55-6.

۳۵. نگاه کنید به فصل سوم، ذیل از خود بیگانگی

36. Feinberg, 'The Nature and Value of Rights', p. 244.

۳۷. Tuck, *Natural Rights Theories*, p. 6. دیگران همین استدلال را به شرایط نیازها به کار می‌برند که البته با حیوانات مشترک است. نگاه کنید به:

R. J. Vincent, *Human Rights and International Relations* (Cambridge: Cambridge University Press, 1986), P.2.

38. D. Lyons, 'The Correlativity of Rights and Duties', *Nous*, Vol. 4 (1970), p. 46.

39. McCloskey, 'Respect for Human Moral Rights', p. 123.

40. White, *Rights*, pp.55-73.

۴۱. نگاه کنید به:

Stoljar, *An Analysis of Rights*, p. 55.

۴۲. نگاه کنید به:

Flathman, *The Practice of Rights*, pp. 38-9.

43. Baier, 'When does the Right to Life Begin?', p. 206.

۴۴. نگاه کنید به فصل یکم و

Raz, *The Morality of Freedom*, pp. 170-1.

45. Cf. McCloskey, 'Respect for Human Moral Rights', p. 122, and R. Martin and J.

W. Nickel, 'Recent Work on the Concept of Rights', *American Philosophical Quarterly*, Vol. 17(1980), p. 167.

۴۶. استولجار در فصل چهارم کتاب *An Analysis of Rights* بحث خوبی دربارهٔ مسألهٔ لازم و ملزوم بودن مطرح می‌کند.

47. J. Narveson, 'Contractarian Rights', in Frey, *Utility and Rights*, pp. 164-5.

48. White, *Rights*, p. 64.

۴۹. نگاه کنید به:

G. Marshall, 'Rights, Options, and Entitlements' in A. W. B. Simpson, ed., *Oxford Essays in Jurisprudence*, Second Series (Oxford: Oxford University Press, 1973), p. 237.

۵۰. اکنون حقوق بین‌الملل شخصیت قضایی را نه فقط برای کشورها بلکه برای افراد به

رسمیت می‌شناسد. نگاه کنید به:

J. P. Humphrey, 'The Magna Carta of Mankind', in P. Davies, ed., *Human Rights* (London: Routledge, 1988), p. 31.

۵۱. نگاه کنید به:

Freeden, 'Rights, Needs and Community'.

بخش ششم

1. Nozick, *Anarchy, State, and Utopia*, pp. 29-33. See e. g. J. Gray, 'John Stuart Mill on Liberty, Utility, and Rights' in Pennock and Chapman, eds, *Human Rights*, pp. 83-4.

۲. نگاه کنید به:

V. Held, *Rights and Goods* (Chicago: University of Chicago Press, 1989), pp. 15-17.

۳. همچنین نگاه کنید به:

H. L. A. Hart, 'Between Utility and Rights', in A. Ryan, ed., *The Idea of Freedom* (Oxford: Oxford University Press, 1979), p. 77.

4. Dworkin, *Taking Rights Seriously*, pp. 172, 232.

5. D. Lyons, 'Utility and Rights' in Waldron, ed., *Theories of Rights*, p. 126.

6. Dworkin, 'Rights as Trumps', in Waldron, *Theories of Rights*, p. 158.

7. Nozick, *Anarchy, State and Utopia*, pp. 32-3.

۸. در مورد این تفاوت مهم نگاه کنید به بحث ارزشمند هارت در:

Between Utility and Rights', pp. 77-98.

۹. نگاه کنید به:

Held, *Rights and Goods*, pp. 15 ff.

10. Cf. Gray, 'John Stuart Mill on Liberty, Utility, and Rights', p. 83.

11. Dworkin, 'Rights as Trumps', p. 158.

12. Dworkin, *Taking Rights Seriously*, p. 269. Cf. J. R. Pennock, 'Rights, Natural Rights, and Human Rights-A General View' in Pennock and Chapman, eds, *Human Rights*, p. 5.

13. Dworkin, *Taking Rights Seriously*, pp. 275-6.

۱۴. نگاه کنید به:

P. Jones, 'Re-Examining Rights', *British Journal of Political Science*, Vol. 19 (1989), p. 84.

15. R. G. Frey, 'Introduction: Utilitarianism and Persons' in Frey, *Utility and Rights*, pp. 3-4, 8.

16. Lyons, 'Utility and Rights', p. 114.

17. Hart, 'Between Utility and Rights', p. 98.

18. Frey, 'Introduction: Utilitarianism and Persons', p. 16.

۱۹. به نظر می‌رسد که فری نهایتاً نتیجه می‌گیرد که وقایع محتمل تاریخی که وضعیتها را

شکل می‌دهند باطنی و ذهنی می‌شوند

('Act-Utilitarianism, Consequentialism and Moral Rights', in Frey, p. 82)

این وضع انگیزه‌ای بدون تفکر برای عمل به وجود می‌آورد (ص ۸۴) که اغلب فیلسوفان آن را پلید و ملعون می‌دانند اما نظریه پردازان اجتماعی باید آن را به حساب آورند.

۲۰. برای مسائل مربوط به این امر فلسفی نگاه کنید به: Griffin, *Well-Being*, pp. 230-2.

21. Frey, 'Introduction', pp. 9-15.

۲۲. نگاه کنید به دفاع رهبر از عقیده‌اش به عنوان بخشی از چشم‌اندازی سودمند مدار در

کتاب فری *Utility and Rights*, p. 110.

۲۳. این موضوع مربوط است به معیارهای بهینه‌سازی که در زیر درباره آن بحث شده است.

24. Frey, 'Introduction', p. 18.

25. Scanlon, 'Rights, Goals, and Fairness', p. 138. See also Sumner, *The Moral*

Foundation of Rights, Chapter 6.

۲۶. جان استوارت میل هنگام نوشتن کتاب درباره آزادی درباره «منافع دائمی وجودی

پیشرو» (ص ۲۴) راه قابل توجهی به سوی این سودمندگرایی اصلاح شده پیمود.

۲۷. این به طور قطع موضع بنام بود.

28. Frey, 'Introduction', p. 5.

۲۹. مقایسه کنید با فینیس در کتاب قانون طبیعت و حقوق طبیعی

(Finnis, *Natural Law and Natural Rights*) به ویژه صفحات ۱۹-۱۸، که در حالی که با

همه انواع نتیجه‌گرایی مخالفت می‌کرد، به حق غیاب این جنبه را به عنوان یکی از مشکلات آن

می‌شناسد. من معتقدم که بر آن مشکلات بدون رها کردن جنبه یا دیدگاهی سودمندی مدارانه

می‌توان فایق شد.

۳۰. اشتاینر درباره رابطه مطلوب در میان یک دسته از حقوق به عنوان واحدی که در آن

اعمال یک حق برای مداخله در اعمال حقی دیگر منطقیاً غیر ممکن است، عقیده‌ای دقیق‌تر و

بی‌انعطاف‌تر اتخاذ می‌کند. باری، این امر حقوق را صرفاً به عناوین یا استحقاقهای انحصاری

فردی نسبت به اشیا محدود می‌کند.

(H. Steiner, 'The Structure of a Set of Compossible Rights' *Journal of Philosophy*,

Vol. 74(1977), pp. 767-75).

۳۱. نگاه کنید به مباحث فوق در فصل یکم.

32. Griffin, *Well-Being*, p. 243.

33. Frey, 'Act-Utilitarianism, Consequentialism, and Moral Rights', in Frey, pp. 64-6.

34. Cf. Pennock, 'Rights, Natural Rights, and Human Rights', p.14.

۳۵. نگاه کنید به فصل چهارم.

۳۶. این مطلب همچنین مرتبط است با تفاوتی که فاینبرگ میان یک حق و آن چیزی که شخصی نسبت به آن حق دارد قایل است. نگاه کنید به:

Rights, Justice and the Bounds of Liberty, pp. 242-5.

۳۷. در مورد عقیده اخیر نگاه کنید به:

Scanlon, 'Rights, Goals, and Fairness', p. 147.

38. Campbell, *The Left and Rights*, p. 140.

۳۹. در فصل چهارم به استثنایی توجه کردیم و آن وقتی است که ممکن است فردی از حقی که به طوری تحمل ناپذیر برایش زیانبار می شود در مورد حیات خود چشم پوشی کند.
۴۰. مثلاً گری در جان استوارت میل درباره آزادی، سودمندی، و حقوق [فردی]، ص ۹۵، چنین تفسیر و برداشت می کند که میل برای آزادی نسبت به سودمندی اولویت قایل است، همچنین نگاه کنید به:

J. Gray, 'Indirect Utility and Fundamental Rights', *Social Philosophy and Policy*, Vol. 1 (1984), pp. 73-91.

۴۱. همچنین نگاه کنید به:

A. Gibbard, 'Utilitarianism and Human Rights', *Social Philosophy and Policy*, Vol. 1 (1984), p. 99.

42. Frey, 'Introduction', p. 9.

۴۳. نگاه کنید به:

Waldron, *Theories of Rights*, p. 13.

۴۴. همچنان که دورکین در کتاب جدی گرفتن حقوق می‌گوید:

Dworkin, *Taking Rights Seriously*, p. xii.

۴۵. مقصود این نیست که بگوییم همه جوامع بدون استثنا از ترویج و اجرای یک نظریه حقوق سود خواهند برد بلکه این است که نوعاً سود می‌برند.

46. J. L. Mackie, 'Rights, Utility, and Universalization', in Frey, ed., *Utility and Rights*, pp. 89, 100.

47. McCloskey, 'Respect for Human Moral Rights', p. 132.

Lyons, 'Utility and Rights', p. 114.

۴۸. نگاه کنید به:

فصل هفتم

1. D. Weissbrodt, 'Human Rights: An Historical Perspective' in Davies, *Human Rights*, p. 1.

2. Sieghart, *The Lawful Rights of Mankind*, p. 83.

3. Nickel, *Making Sense of Human Rights*, pp. 131-46.

۴. مقایسه کنید ماده ۲-۲ CPR را با میثاق بین‌المللی درباره حقوق اقتصادی، اجتماعی و

فرهنگی، ماده ۱-۲.

۵. برای تلاشی به منظور اشاره داشتن به رویکردی سریع به اصل مطلب، و مشکلات

متعاقب آن نگاه کنید به:

E. Oröcö, 'The Core of Rights and Freedoms: The Limit of Limits' in Campbell et al., eds, *Human Rights: From Rhetoric to Reality*, pp. 37-59.

۶. برای بررسی تفصیلی مدارک حقوق معاصر نگاه کنید به:

L. J. Macfarlane, *The Theory and Practice of Human Rights* (Hounslow: Temple Smith, 1985).

7. J. Häusermann, 'Myths and Realities', in Davies, ed., *Human Rights*, p. 144.

۸. نگاه کنید به:

L. Levin, 'The Rights of the Child', in Davies, ed., *Human Rights*, p. 48.

۹. نگاه کنید به:

Freeden, 'Rights, Needs and Community'.

۱۰. نگاه کنید به:

J. R. Pennock and J. W. Chapman, *Nomos XII: Political and Legal Obligation* (New York: Atherton, 1970).

11. Lord Scarman, foreword to Gostin, *Civil Liberties in Conflict* p. xiii.

12. Sieghart, *The Lawful Rights of Mankind*, p. 25.

۱۳. نگاه کنید به:

J. Murdoch, 'The Rights of Public Assembly and Procession' in Campbell et al., p. 179, and D. Galligan, 'Preserving Public Protest: The Legal Approach', in Gostin, ed., *Civil Liberties in Conflict*, pp. 42-3.

14. *New York Times*, Co. v. United States, 403 US 713 (1971).

۱۵. نگاه کنید به فصل سوم در بالا در مورد بحثی راجع به حقوق مشخص.

۱۶. البته دلایل دیگری برای تأمین شرایط مطلوب برای زادن و پروراندن نونهالان بدون

ارتباط به حقوق زنان وجود دارد.

17. N. Burrows, 'International Law and Human Rights: the Case of Women's Rights', in Campbell et al., eds, p. 85.

۱۸. نگاه کنید به:

N. Dorsen, 'Is There a Right to Stop Offensive Speech? The Case of the Nazis at Skokie', in Gostin, ed., *Civil Liberties in Conflict*, p. 124; and S. Sedley, 'The Spider and

the Fly: A Question of Principle', in Gostin, ed., *Civil Liberties in Conflict*, pp. 140-4.

19. Regents of the University of California v. Bakke, 438 US 265 (1978).

۲۰. نگاه کنید به :

A. Diemer, 'The 1948 Declaration: An Analysis of Meanings' in *Philosophical Foundations of Human Rights* (Paris: UNESCO), pp. 95-111.

۲۱. نگاه کنید به :

Crawford, *The Rights of Peoples*.

22. Mackie, 'Rights, Utility, and Universalization', p. 88.

کتابنامه گزیده

کتابنامه گزیده / ۱۷۷

